

Raport privind calitatea factorilor de mediu în județul Botoșani
- August 2018 -

CALITATEA AERULUI

Rețeaua de monitorizare a calității aerului

Poluanții atmosferici luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător, pentru zona administrativă a județului Botoșani sunt:

- dioxid de sulf (SO_2),
- oxizi de azot (NO_x),
- monoxid de carbon (CO),
- ozon (O_3),
- benzen (C_6H_6),
- pulberi în suspensie ($\text{PM}_{2,5}$ și PM_{10}),

De asemenea se are în vedere evoluția în timp a parametrilor meteo (direcția și viteza vântului, presiunea, temperatura, radiația solară, umiditatea relativă, și cantitatea de precipitații).

Monitorizarea se efectuează astfel:

- măsurări continue ale **Stației Automate de Fond Urban** – inclusă în Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului.

Poluanții monitorizați sunt: SO_2 , NO, NO_2 , NO_x , CO, O_3 , COV-BTEX, PM_{10} ;

- măsurări gravimetrice – pentru pulberi în suspensie (PM_{10} și $\text{PM}_{2,5}$);
- calitatea precipitațiilor – se efectuează prin monitorizarea următorilor poluanți: pH, conductivitate, aciditate/alcalinitate, SO_4^{2-} , NH_4^+ , NO_3^- , NO_2^- , Cl^- , duritate, Ca^{2+} și Mg^{2+} .

În luna august, în laboratorul APM Botoșani s-au efectuat analize pentru factorul de mediu aer, astfel:

- pulberi în suspensie: PM_{10} – 31 determinări gravimetrice; $\text{PM}_{2,5}$ – 31 determinări gravimetrice.
- precipitații colectate la sediul APM Botoșani – 7 analize.

Poluanții atmosferici sunt monitorizați și evaluați în conformitate cu prevederile Legii 104/2011 – privind calitatea aerului înconjurător.

Condiții meteorologice

Parametrii meteo - august 2018							
	Direcție vânt (°nord)	Viteză vânt (m/s)	Temp. (°C)	Umid. rel. (%)	Presiunea atm. (hPa)	Radiația solară (W/m²)	Precipitatii (l/mp)
Medii lunare	195,21	0,45	23,23	68,31	996,08	147,90	0,00

Notă: Datele privind condițiile meteorologice au fost preluate de la Stația automată de monitorizare a calității aerului

Evoluția indicatorilor monitorizați

Datele privind rezultatele monitorizării calității aerului, ilustrează calitatea aerului în raport cu valorile limită, valorile sănătății, pragurile de alertă sau de informare sau nivelurile critice stabilite pentru fiecare poluant.

Valori medii, minime și maxime lunare pentru poluanții monitorizați

Poluant	UM	Stația BT 1					
		Iulie 2018			August 2018		
		Medie	Minima	Maxima	Medie	Minima	Maxima
SO ₂	µg/m ³	9.60	0.85	19.53	11.96	6.33	49.44
NO	µg/m ³	3.35	0.37	24.42	5.88	0.63	120.00
NO _x	µg/m ³	28.45	6.95	199.66	42.94	13.19	330.57
NO ₂	µg/m ³	23.42	1.91	172.95	34.10	4.20	179.00
CO	mg/m ³	0.09	0.01	1.33	0.10	0.02	0.66
O ₃	µg/m ³	48.63	5.39	124	51.01	2.14	112.53
Benzen	µg/m ³	0.62	0.2	14.9	1.18	0.27	12.76
Toluen	µg/m ³	2.04	0.42	75.06	2.74	0.40	38.82
Etilbenzen	µg/m ³	0.39	0.09	22.6	0.51	0.10	10.13
p-xilen	µg/m ³	0.53	0.13	24.68	0.77	0.11	10.91
m-xilen	µg/m ³	0.76	0.12	52.25	0.97	0.12	23.10
o-xilen	µg/m ³	0.39	0.02	32.17	0.48	0.03	14.00
PM ₁₀ nefelometric*	µg/m ³	27.24	1.06	93.14	24.87	10.70	95.74
PM ₁₀ gravimetric*	µg/m ³	17.50	4.35	31.65	33.55	24.07	48.90
PM _{2,5} gravimetric*	µg/m ³	9.1	3.28	17.64	13.13	5.56	26.15

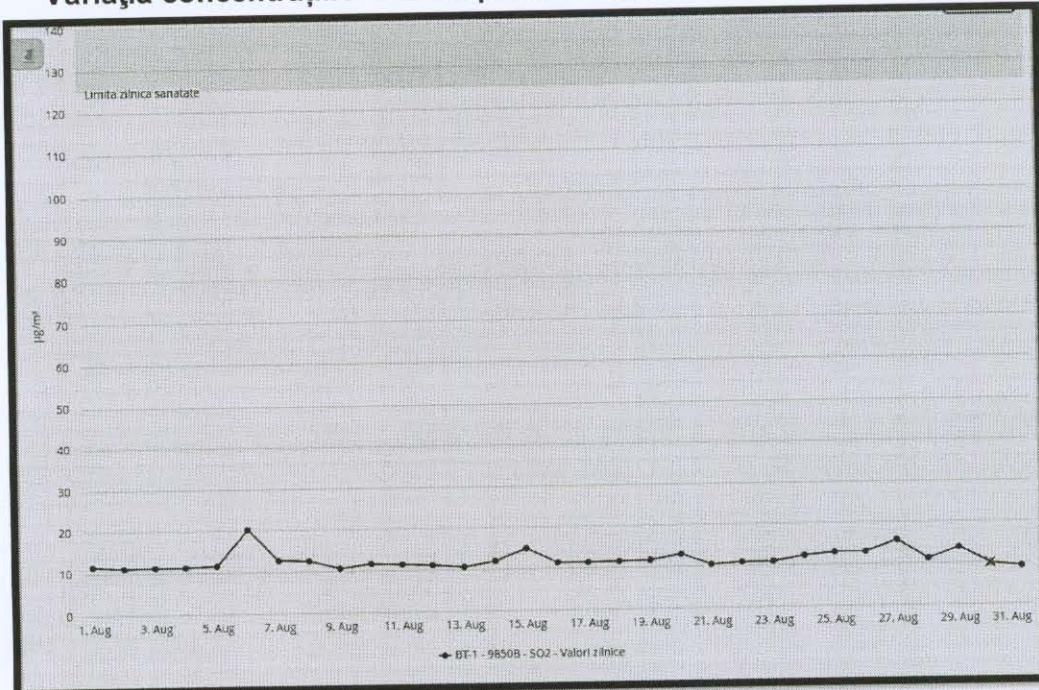
Obs. *medii zilnice

Dioxidul de sulf

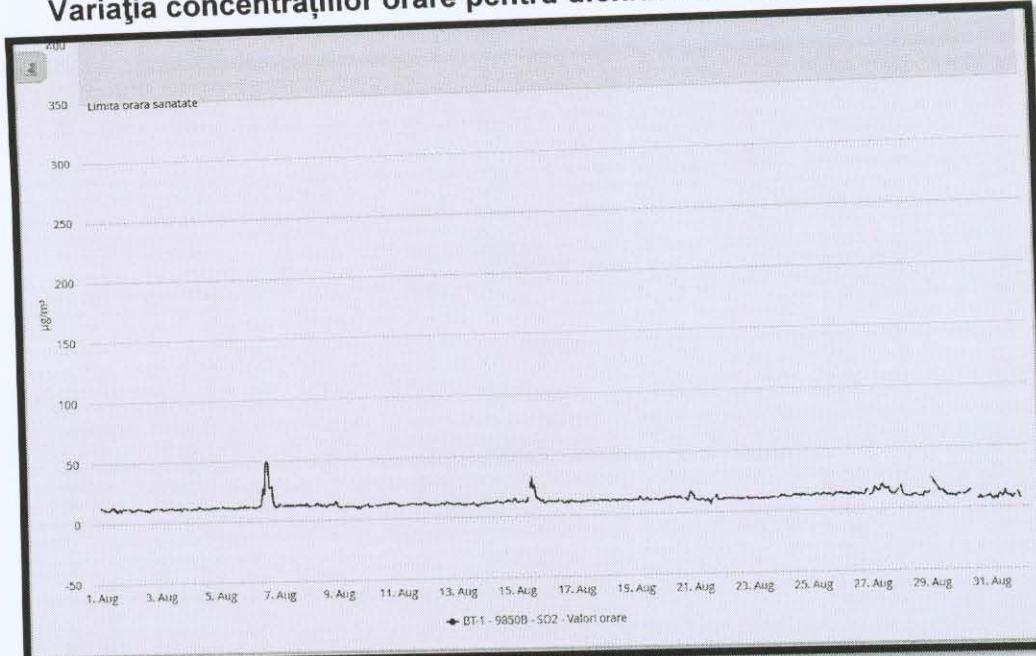
La indicatorul dioxid sulf nu s-a depășit valoarea limită orară(350µ/m³) și nici valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane – 125 µg/m³, conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător.

Dioxidul de sulf este un gaz incolor, amarui, neinflamabil, cu un miros pătrunzător care irită ochii și căile respiratorii. În atmosferă, contribuie la acidificarea precipitațiilor, cu efecte toxice asupra vegetației și solului.

Variatia concentratiilor zilnice pentru dioxidul de sulf în luna august

Variația concentrațiilor orare pentru dioxidul de sulf în luna august

Oxizii de azot

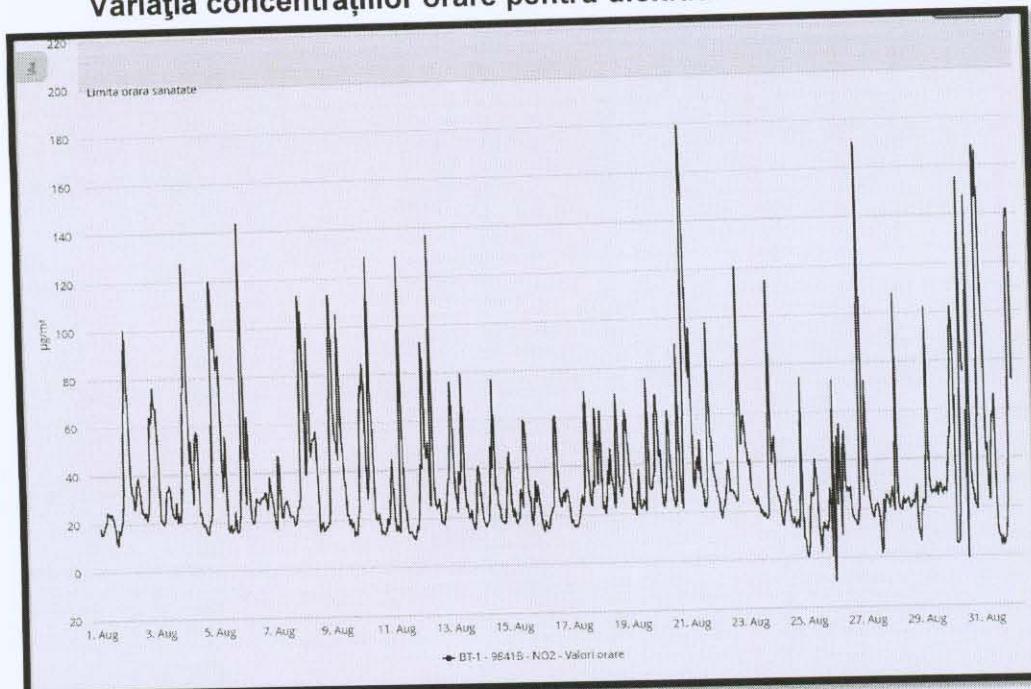
Oxizii de azot (NO, NO_x) sunt prezenți sub formă de gaz: NO este fără culoare și fără miros, în timp ce NO₂ este roșiatic și cu un miros puternic și întepător. Poluarea produsă de trafic este o problemă gravă de calitate a aerului în zonele urbane, la nivel mondial. Printre principalii poluanți emisi de trafic, oxizii de azot ocupă un loc important, datorită efectelor dăunătoare asupra sănătății oamenilor (fixând hemoglobina din sânge, precum și în tractul respirator) și, de asemenea, fiind precursori ai ozonului ca urmare a reacțiilor dintre ei și hidrocarburile non-metanice, catalizate de lumina solară.

Oxizii de azot provin în principal din arderea combustibililor solizi, lichizi și gazoși în instalațiile industriale, rezidențiale, comerciale, instituționale și din transportul rutier.

Oxizii de azot au efect eutrofizant asupra ecosistemelor și efect de acidificare asupra multor componente ale mediului, cum sunt solul, apele, ecosistemele terestre sau acvatice, dar și construcțiile și monumentele.

La indicatorul dioxid de azot, valorile înregistrate au fost sub valoarea limită orară de 200µg/m³. Valoarea maximă orară înregistrată a fost de 179,00 µg/m³ în data de 20.08.2018 datorită traficului și calmului atmosferic.

Variația concentrațiilor orare pentru dioxidul de azot în luna august

Monoxidul de carbon

Monoxidul de carbon este un gaz incolor, inodor, insipid, ce se formează în principal prin arderea incompletă a combustibililor fosili. Monoxidul de carbon rezultă din surse naturale (arderea pădurilor, emisiile vulcanice, descărcările electrice) și surse antropice (rafinarea petrolului, traficul rutier, aerian și feroviar).

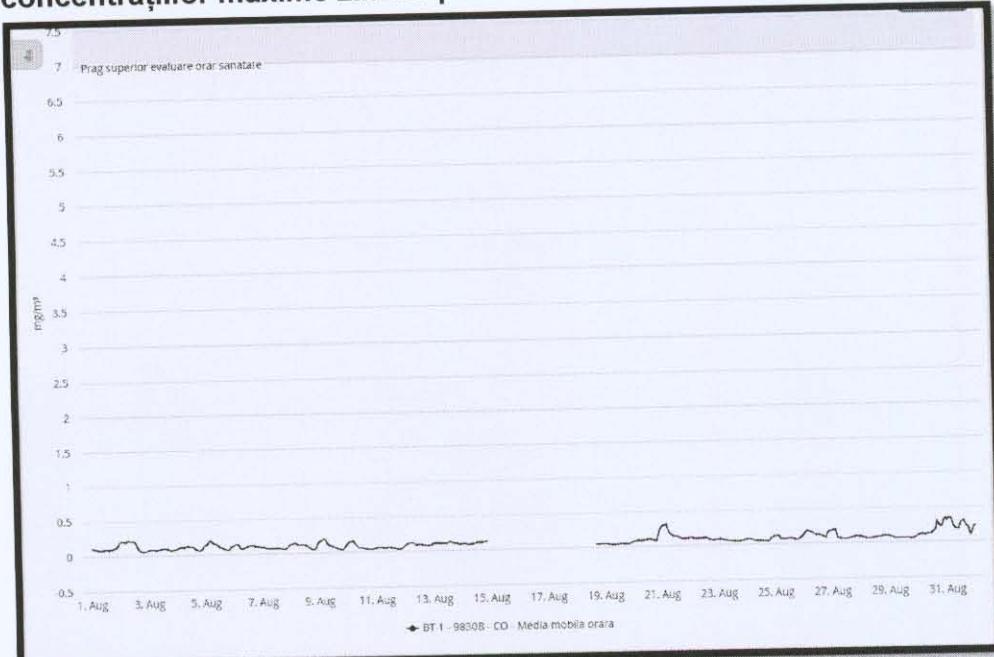
Monoxidul de carbon se poate acumula la un nivel periculos în special în perioada de calm atmosferic din timpul iernii și primăverii. Este un gaz toxic, în concentrații mari fiind letal, prin reducerea capacitatii de transport a oxigenului în sânge, cu consecințe asupra sistemului respirator și a sistemului cardiovascular. La concentrații mărite:

- afectează sistemul nervos central;
- slăbește pulsul inimii;
- reduce acuitatea vizuală ;
- reduce capacitatea fizică;
- determină dificultăți respiratorii și dureri în piept persoanelor cu boli cardiovasculare;
- determină iritabilitate, migrene, respirație rapidă, lipsă de coordonare, greață, amețeală, confuzie, reduce capacitatea de concentrare.

Persoanele cele mai afectate de expunerea la monoxid de carbon sunt: copiii, vârstnicii, persoanele cu boli respiratorii și cardiovasculare.

Concentrațiile de monoxid de carbon din aerul înconjurător se evaluatează folosind valoarea limită pentru protecția sănătății umane ($10\text{mg}/\text{m}^3$), calculată ca valoare maximă zilnică a mediilor pe 8 ore (medie mobilă).

Monitorizarea monoxidului de carbon, indică faptul că valorile maxime zilnice ale mediilor concentrațiilor pe 8 ore, s-au situat sub valoarea maximă zilnică pentru protecția sănătății umane ($10\text{mg}/\text{m}^3$). Valoarea maximă zilnică a mediei mobile a fost de $0,33\text{mg}/\text{m}^3$ în zilele de 30 și 31 august 2018.

Variația concentrațiilor maxime zilnice pentru monoxid de carbon în luna august**Ozonul**

Ozonul este un gaz foarte oxidant, foarte reactiv, cu miros încăios. Ozonul este forma alotropică a oxigenului, fiind de două tipuri:

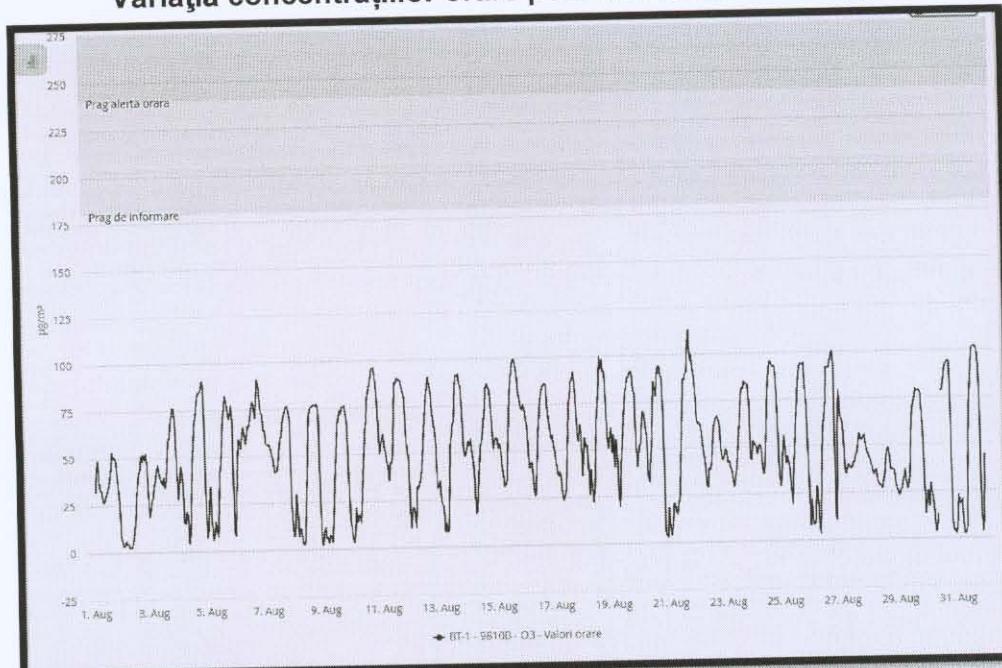
- stratosferic, care absoarbe radiațiile ultraviolete, protejând astfel viața pe Terra (90% din cantitatea totală de ozon);
- troposferic, poluant secundar cu acțiune puternic iritantă (10% din cantitatea totală de ozon).

Ozonul prezent la nivelul solului se comportă ca o componentă a "smogului fotochimic". Se formează prin intermediul unei reacții care implică în particular oxizii de azot și compuși organici volatili. Concentrația de ozon la nivelul solului provoacă iritarea traiectului respirator și iritarea ochilor iar concentrațiile mari pot provoca reducerea funcției respiratorii. Precursorii ozonului provin atât din surse antropice (arderea combustibililor, traficul rutier, diferite activități industriale) cât și din surse naturale (COV biogeni emisi de plante și sol, în principal izoprenul emis de păduri).

Concentrațiile de ozon din aerul înconjurător se evaluatează folosind pragul de alertă (240 µg/m³ măsurat timp de 3 ore consecutiv) - calculat ca medie a concentrațiilor orare, pragul de informare (180 µg/m³) - calculat ca medie a concentrațiilor orare și valoarea țintă pentru protecția sănătății umane (120 µg/m³) - calculată ca valoare maximă zilnică a mediilor pe 8 ore (medie mobilă), care nu trebuie depășită mai mult de 25 ori/an.

Concentrațiile atmosferice de ozon nu au înregistrat depășiri a valorii țintă a mediilor pe 8 ore pentru protecția sănătății umane (120 µg/m³), conform Legii 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător. Valoarea maximă zilnică a mediei mobile înregistrată a fost 96,92 µg/m³ în data de 21.08.2018.

De asemenea, nu s-a depășit pragul de alertă și informare (1h).

Variația concentrațiilor orare pentru ozon în luna august**Benzenul și compușii benzenului**

Benzenul este un lichid incolor, foarte mobil, avand un miros puternic și caracteristic. Benzenul se solidifică la +6°C, ceea ce produce unele limitări în utilizarea lui ca solvent și cere ca recipientele în care este pastrat să fie prevazute cu instalatii de dezghețare în timpul iernii. Punctul de fierbere al benzenului este relativ coborât (+80°C) astfel ca el se evaporă ușor, fapt de care trebuie ținut seama, deoarece vaporii benzenului sunt toxici și inflamabili.

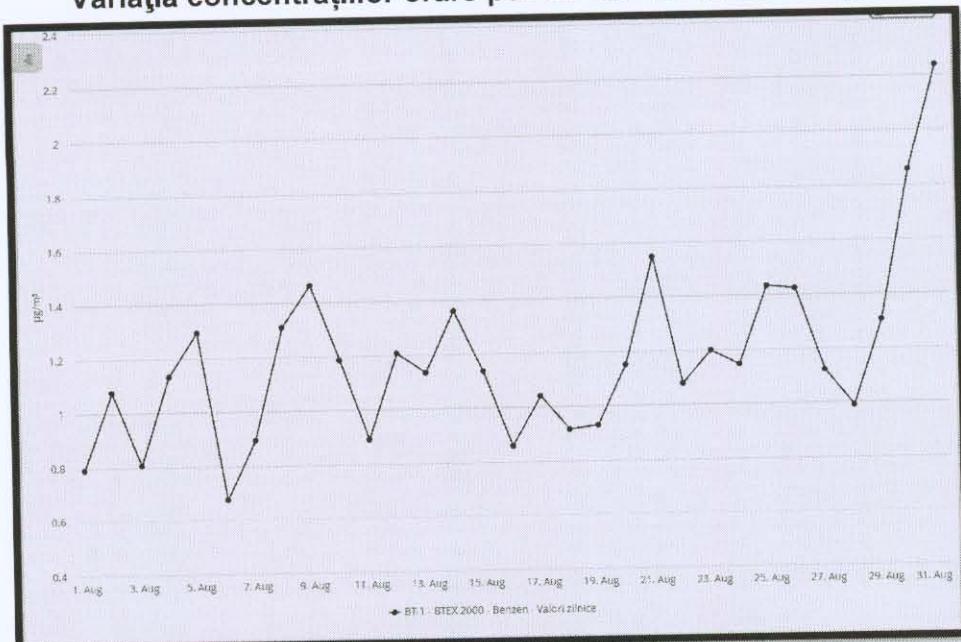
Benzenul este un solvent excelent, foarte des utilizat în industria chimică; la aceasta contribuie mult și faptul că fiind destul de inert chimic, nu deranjează mersul reacțiilor. Chiar și unii polimeri sunt solubili în benzen: cauciucul nevulcanizat dizolvat în benzen alcătuiește cunoscută soluție utilizată la lipirea articolelor de cauciuc.

Benzenul este mai puțin dens decât apa (densitate 0,9). Fiind în același timp nemiscabil cu apa (două lichide care nu se solvă unul în altul), benzenul formează un strat deasupra apei. Această însușire este foarte prețioasă pentru practica chimiei organice, deoarece oferă posibilitatea efectuării operației de extracție cu benzen.

90% din cantitatea de benzen în aerul ambiental provine din traficul rutier iar restul de 10% provine din evaporarea combustibilului la stocarea și distribuția acestuia.

Benzenul este o substanță, cunoscută drept cancerigenă pentru om, ce produce efecte dăunătoare asupra sistemului nervos central.

Variația concentrațiilor orare pentru benzen în luna august

MĂSURĂRI GRAVIMETRICE

Pulberi în suspensie (PM_{10} și $\text{PM}_{2,5}$)

Pulberile în suspensie reprezintă un amestec complex de particule foarte mici și picături de lichid. Provin din surse naturale: erupții vulcanice, eroziunea rocilor, furtuni de nisip și dispersia polenului, dar și din surse antropice: activitatea industrială, sistemul de încălzire a populației, centralele termoelectrice și a traficul rutier.

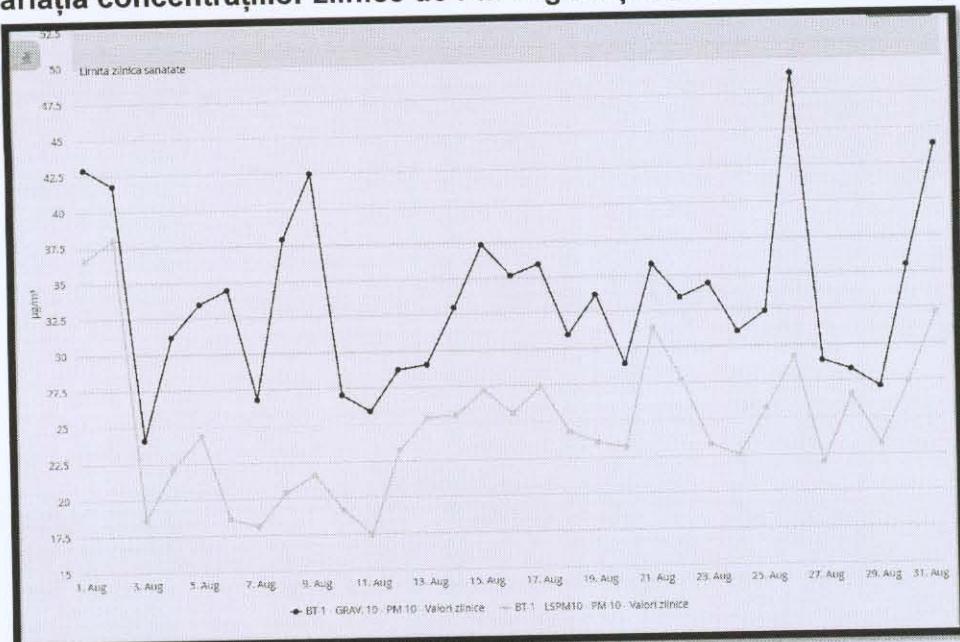
O problemă importantă o reprezintă particulele cu diametrul aerodinamic mai mic de 10 micrometri, care pătrund în alveolele pulmonare provocând inflamații și intoxicații.

Copiii cu vârstă mai mică de 15 ani inhalează mai mult aer și în consecință mai mulți poluanți. Ei respiră mai repede decât adulții și tind să respire mai mult pe gură, ocolind practic filtrul natural din nas. Poluarea cu pulberi înrăutătește simptomele astmului, respectiv tuse, dureri în piept și dificultăți respiratorii.

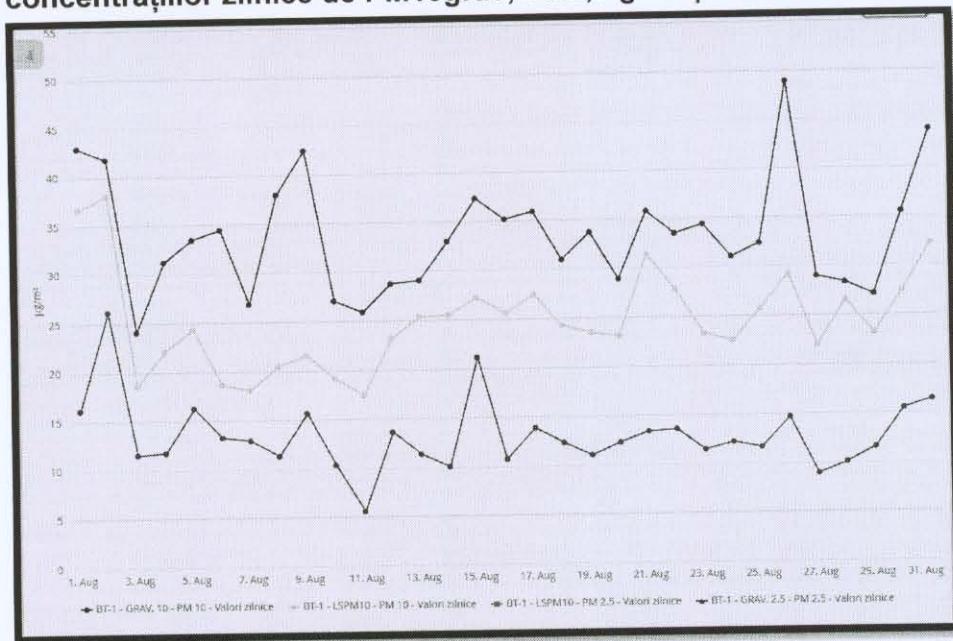
Pulberile PM_{10} au fost monitorizate de stația BT-1 FU, prin metoda gravimetrică - metoda de referință și prin metoda automată – nefelometrică. Legea 104/2011 stabilește pentru PM_{10} valoare limită zilnică de $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, care nu trebuie să se depășească mai mult de 35 de ori într-un an calendaristic și o valoare limită anuală de $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

În luna august s-au efectuat 31 măsurări gravimetrice pentru: PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ și 31 măsurări pentru PM_{10} nefelometric. Nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) pentru protecția sănătății umane.

Variația concentrațiilor zilnice de PM 10grav. și PM10nef. în luna august

Variația concentrațiilor zilnice de PM10grav, PM2,5 grav și PM10nef. în luna august

CALITATEA PRECIPITATIILOR

Laboratorul din cadrul serviciului Monitorizare și Laboratoarea a recoltat în luna august (29.08.2018) o singură precipitație (punct recoltare - APM Botoșani), totalizând un număr de 7 indicatori de calitate analizați. Pentru evaluarea calității precipitațiilor s-au luat în considerare următorii indicatori: pH, conductivitate, aciditate/alcalinitate, duritate, SO_4^{2-} , NH_4^+ , NO_3^- , NO_2^- , Cl^- , Ca^{2+} și Mg^{2+} .

În raport cu luna anterioară s-au înregistrat cantități foarte mici de precipitații.

În tabelul următor sunt redate valorile pentru precipitația recoltată și analizată în luna august.

pH (unit. pH)	Cond. ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	NH_4^+ (mg/l)	NO_3^- (mg/l)	Cl^- (mg/l)	SO_4^{2-} (mg/l)	Ca^{2+} (mg/l)	Mg^{2+} (mg/l)	Acidit. ($\mu\text{E/l}$)	Duritate o_d	NO_2^- (mg/l)
7,42	134	3,7978	5,9022	0,5412	2,9014	-	-	-	-	2,2115

Nu s-au înregistrat precipitații cu caracter acid.

CALITATEA APEI

Monitorizarea calității apelor uzate

Apele uzate menajere și industriale exercită o presiune semnificativă asupra mediului acvatic, datorită încărcărilor cu materii organice, nutrienti și substanțe periculoase. Având în vedere procentul mare al populației care locuiește în aglomerări urbane, o parte semnificativă a apelor uzate este colectată prin intermediul sistemelor de canalizare și transportate la stațiile de epurare. Nivelul de epurare, înainte de evacuare, și gradul de sensibilitate al apelor receptoare determină intensitatea impactului asupra ecosistemelor acvatice.

Monitorizarea calității apelor uzate se realizează prin analize efectuate de către agenții economici potențial poluatori care deversează în emisar și care au obligația, conform Autorizațiilor de mediu, de a monitoriza calitatea acestora.

Rapoartele de încercare sunt transmise la APM Botoșani.

MĂSURĂRI DE SONOMETRIE

Principalele surse de poluare sonoră din mediul înconjurător, sunt datorate în special traficului rutier, lucrărilor publice, utilajelor folosite în aer liber și aparaturii electrocasnice care provoacă o serie de tulburări mai mult sau mai puțin evidente, dar importante pentru starea generală de sănătate a populației. Din cauza industrializării și mecanizării au început să fie întâlnite probleme cauzate de zgomot și în zonele rurale.

Zgomotul este o problemă de mediu și de sănătate, mai ales în aglomerările urbane unde se înregistrează, ca urmare a traficului intens, nivele de zgomot peste limitele admise conform SR 10009/2017.

Efectul cel mai obișnuit asupra omului este stimularea reacției de iritare, care variază în funcție de:

- ✓ mărimea zgomotului, considerând frecvența și caracteristicile temporale;
- ✓ caracteristicile distribuției zgomotului de fond – existent în afara celui perturbator;
- ✓ organism: vîrstă, starea fizică, sensibilitatea individuală, obișnuință;
- ✓ mediul de propagare: dimensiunea spațiului (închis, înafără, configurația terenului, structura arhitecturală).

Nu s-au efectuat măsurări de zgomot în punctele de monitorizare stabilite, deoarece sonometrul a fost trimis la Institutul Național de Metrologie în vederea verificării anuale.

CALITATEA SOLULUI

Calitatea solului este reglementată de Ordinul 756/1997- privind evaluarea poluării mediului.

În funcție de modul de utilizare, avem două categorii de soluri:

- soluri sensibile, reprezentând terenurile cu destinație agricolă,
- soluri mai puțin sensibile, pe care sunt amplasate construcții civile și industriale și pe care se desfășoară activități economice și tehnice.

Pentru cele două categorii de folosință, Ordinul 756/1997 stabilește, față de valorile normale, valorile de prag de alertă și prag de intervenție.

Pragul de alertă este valoarea poluanților la care trebuie luate măsuri de eliminare a surselor de contaminare, iar *pragul de intervenție* este concentrația la care se impune aplicarea procedeelor de refacere a calității solului.

Poluanții solubili în apă sunt transportați și dispersați în profunzime de către precipitații, în timp ce poluanții insolubili în apă, reprezentați în special de metalele grele, rămân la locul de impact. Atunci când efectuăm analize de sol, trebuie să ținem seama de aceste particularități.

În luna august 2018 au fost pregătite pentru a fi supuse analizelor probele de sol recoltate luna anterioară, din șapte puncte reprezentative pentru județul Botoșani: zone limitrofe stației de epurare, intersecții, frontieră Rădăuți Prut și Stîncă. Recoltarea se efectuează la 2 adâncimi: 0-20cm și 20-40 cm.

Probele recoltate au fost pregătite în laborator pentru analize în etape: uscarea în aer, urmată de sortarea componentelor accidentale (rădăcini de plante, pietre, corpușe străine), măruntirea, omogenizarea și sitarea. A doua operație de pregătire este dezagregarea probei și trecerea în soluție a compușilor de analizat.

POLUĂRI ACCIDENTALE

În luna august 2018 nu au avut loc incidente de mediu.

RADIOACTIVITATEA MEDIULUI

Supravegherea radioactivității factorilor de mediu s-a efectuat în cadrul Stației de Radioactivitate Botoșani, prin măsurători ale activității beta globale pentru: aerosoli și depuneri atmosferice (umede și uscate), apă brută prelevată de la Stația de Tratare Cătămărăști (râul Siret), vegetație spontană, sol necultivat, precum și prin determinări ale debitului de doză gamma externă absorbită.

Conform determinărilor efectuate, rezultatele obținute în cursul lunii iulie s-au situat sub nivelele de atenționare, încadrându-se în limitele de variație ale fondului natural de radiații.

În luna august, Stația de Radioactivitate a efectuat, în cadrul Programului standard de supraveghere, un număr de 1872 analize.

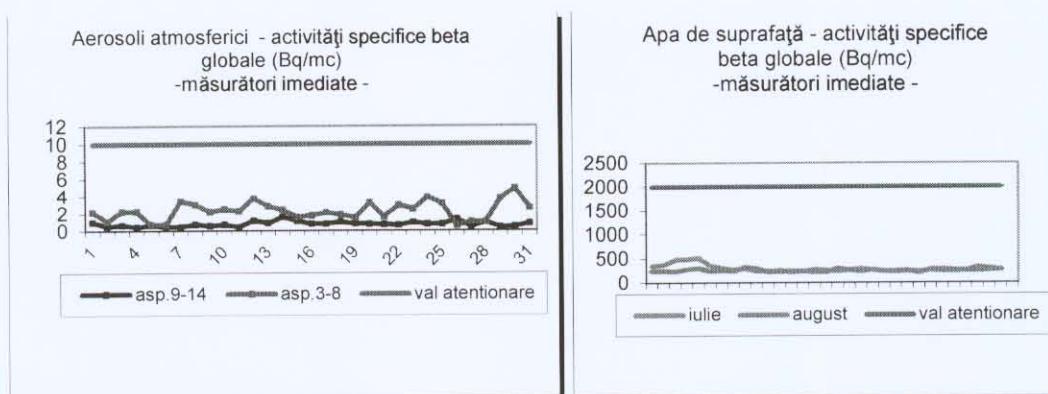
Au fost expediate la LRM-ANPM, pentru analize de tritium, două probe din care una de apă de suprafață și una de apă din precipitații.

Nr. analize pe factori de mediu în luna august

Aerosoli	Radon	Toron	Depuneri atmosferice	Apa brută	Sol necultivat	Vegetație spontană	Doza gamma automat	Tritiu	Vegetație comestibilă (grâu)
124	62	62	62	62	5	5	1488	2	-

Măsurări imediate

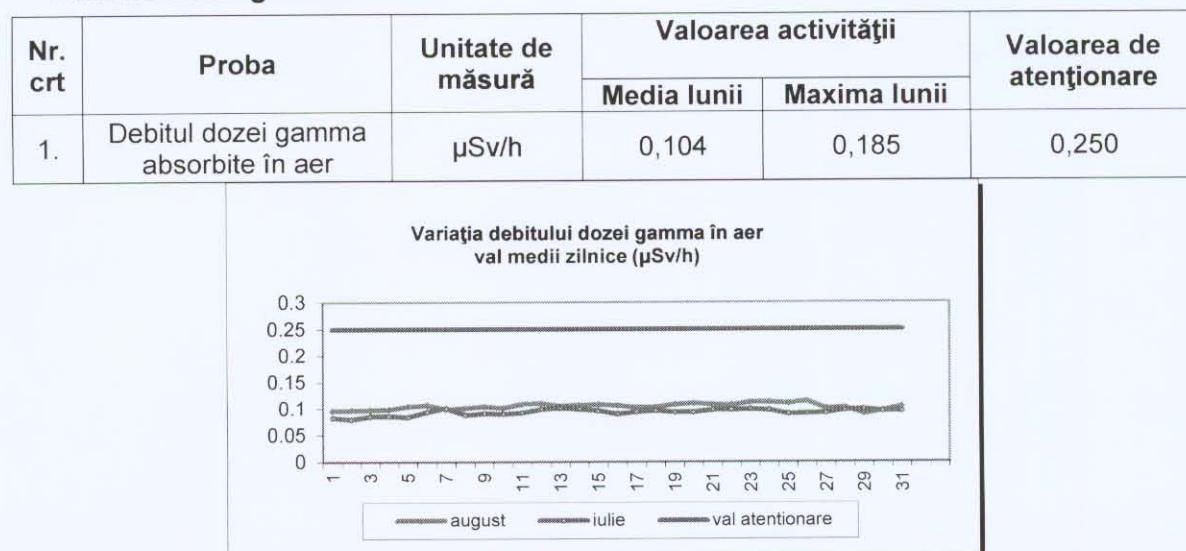
Nr. crt.	Proba	Unitate de măsură	Valoarea activității		Valoare de atenționare
			Media lunii	Max. lunii	
1.	Aerosoli atmosferici - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	Bq/m ³	2,28 0,80	4,9 1,6	10
2.	Depunerile atmosferice	Bq/m ² /zi	0,77	0,78	200
3.	Apa de suprafață (brută)	Bq/m ³	252,73	320,3	2000
4.	Sol necultivat	Bq/kg	480,68	565,4	-
5.	Vegetație spontană	Bq/kg	260,16	315,5	-

Activitatea specifică beta globală pentru probele de aerosoli măsurate imediat după colectare s-a încadrat în limite normale, neexistând depășiri ale valorii de atenționare de 10 Bq/m³.

Activitatea specifică beta globală a apei de suprafață din luna august s-a încadrat sub nivelul de atenționare de 2000 Bq/m³.

Debitul dozei gamma în aer

Valorile dozei gamma externă absorbită în aer s-au încadrat în valorile specifice ale fondului natural de radiații, sub nivelul pragului de alertă.

Activitatea specifică a Radonului și Toronului în atmosfera liberă

Nr. crt.	Izotopi naturali: Rn 222, Rn 220	Unitate de măsură	Valoarea activității	
			Media lunii	Maxima lunii
1.	RADON - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	mBq/m ³	6219,55 2128,89	13486,3 4395,8
2.	TORON - aspirația 03-08 - aspirația 09-14	mBq/m ³	205,10 80,64	452,9 139,9

PROTECȚIA NATURII - BIODIVERSITATE ȘI ARII NATURALE PROTEJATE

În județul Botoșani există un număr de 27 arii naturale protejate de interes județean, național și comunitar, dintre care 16 sunt situri Natura 2000(6 ARII de Protecție Specială Avifaunistică și 10 Situri de Importanță Comunitară). În siturile Natura 2000 din județul Botoșani, conform Formularelor standard ale siturilor Natura 2000, există următoarele specii de floră și faună de interes comunitar, nominalizate în Anexa nr 2 a Directivei Consiliului 92/43/CEE:

- 5 specii de floră: *Cypripedium calceolus*, *Iris aphylla* ssp. *hungarica*, *Angelica palustris*, *Crambe tataria*, *Echium russicum*.

- 15 specii de animale sălbaticice: *Spermophilus citellus*, *Emys orbicularis*, *Triturus cristatus*, *Bombina bombina*, *Bombina variegata*, *Aspius aspius*, *Gobio kessleri*, *Cobitis taenia*, *Sabajenewia aurata*, *Lucanus cervus*, *Myotis myotis*, *Arytrura musculus*, *Morimus funereus*, *Barbus meridionalis*, *Unio crassus*.

De asemenea, în siturile Natura 2000 din județul Botoșani- tipul ARII de Protecție Specială Avifaunistică, există 59 specii de păsări de interes comunitar menționate în anexa 1 a Directivei Consiliului 2009/147/EC.

În județul Botoșani, următoarele situri Natura 2000 sunt preluare în custodie:

- ROSPA0058 Lac Stâncă Costești, custode "Societatea Ecologică Aquaterra";
- ROSPA0049lazurile de pe valea Ibănesei-Băseului-Podrigăi, custode "Asociația Tineri Ecologi Români din Iași".

Restul ariilor naturale protejate sunt administrate de Agenția Națională pentru ARII Naturale Protejate, conform legislației în vigoare.

În luna august 2018, nu s-au produs evenimente notabile care să modifice starea de conservare a ariilor naturale protejate, sau a biodiversității.

DIRECTOR EXECUTIV
Eugen MATECIUC

